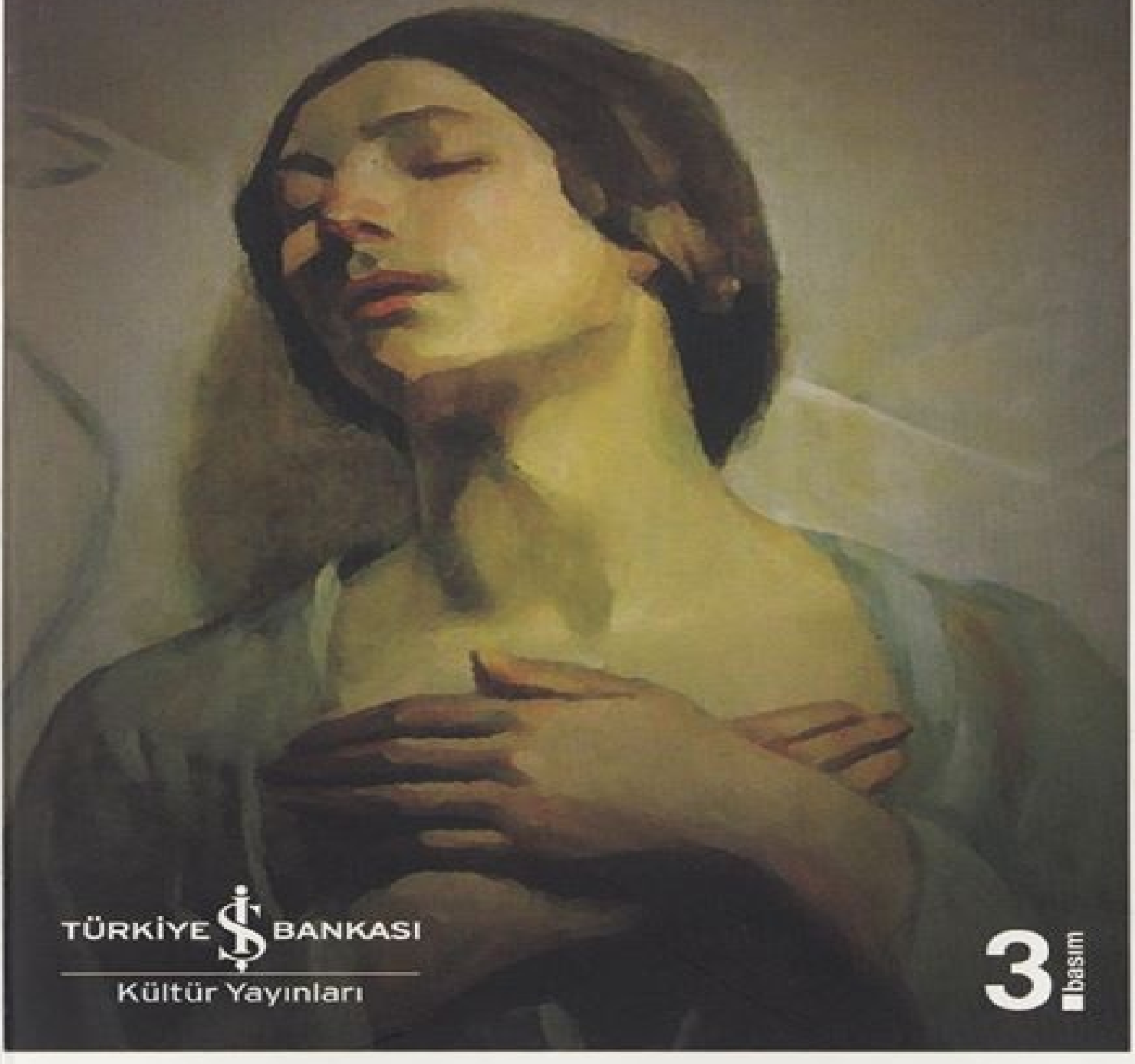
MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 28

HALİL CİBRAN

ERMİŞ

ÇEVİREN:
AYŞE BERKTAY

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

3. basım

HALİL CİBRAN (1883-1931): Lübnan asıllı Amerikalı felsefe yazarı, romancı, mistik şair ve ressam Halil Cibran, ilköğrenimini Beyrut'ta tamamladıktan sonra ailesiyle birlikte Lübnan'dan Boston'a göç etti. 1898'de Lübnan'a dönerek Maruni Kilisesi'ne bağlı Me'hadü'l-Hikme'ye girdi ve burada mükemmel düzeyde Arapça öğrendi. 1903'te Boston'a dönüşünde bir Arap göçmen gazetesi olan *el-Muhacir*'de deneme türündeki ilk edebi ürünlerini yayımladı.

Resim bilgisini geliştirmek amacıyla 1908-1910 yılları arasında Paris'te yaşadı. 1912'de New York kentine yerleşerek, kendini Arapça ve İngilizce edebi denemeler, öyküler yazmaya ve resim yapmaya adadı. ABD'de ölmesine karşın, vasiyeti üzerine Lübnan'a götürülerek gömüldü. Cibran'ın aşk, ölüm, doğa ve yurt özlemi gibi konuları işlediği Arapça ve İngilizce yapıtları büyük bir etki yaratmıştır.

Genel Yayın: 2902

MODERN KLASİKLER DİZİSİ

HALİL CİBRAN
ERMİŞ

ÖZGÜN ADI
THE PROPHET

ÇEVİREN
AYŞE BERKTAY

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2014
Sertifika No: 29619

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MEHMET CELEP

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
I. BASIM OCAK 2014, İSTANBUL
3. BASIM OCAK 2015, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-012-8 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
KİTAP MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Davutpaşa Caddesi No: 123 Kat: 1
Topkapı İstanbul (0212) 482 99 10
Sertifika No: 16053

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

Modern
Klasikler
Dizisi -28

Halil
Cibran

Ermiş

Çeviren: Ayşe Berktay

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Amie-Louise ve Joseph için

Geminin Gelişi

Zamanının şafağı, seçilmiş ve sevgili El Mustafa, Orphalese kentinde on iki yıl, dönüp gelecek ve kendisini doğduğu adaya geri götürecek gemisini beklemişti.

Derken on ikinci yılda, hasat ayı Eylül'ün yedinci günü, kent surlarının dışındaki tepeye tırmanıp denize doğru baktı; sisle birlikte yaklaşan gemisini gördü.

İşte o zaman ardına kadar açıldı yüreğinin kapıları ve kanat çırptı sevinci denizin enginlerine. Ve El Mustafa gözlerini yumdu, ruhunun sessizliklerinde duaya durdu.

Fakat tepeden inerken bir hüzün çöktü üzerine ve kalbinden şu düşünce geçti: Kederlenmeden ve huzur içinde nasıl giderim? Yo, hayır, ruhum sızısız ayrılmayacak bu kentten.

Uzundu surları arasında geçirdiğim çile günleri, uzundu yapayalnız geceler; kim çile ve yalnızlığını geride bırakabilir ki içi sızlamadan?

Ruhumun çok fazla parçasını saçtım bu sokaklara ve çokça kalabalıktır özlemimin şu tepelerde çırılçıplak gezinen çocukları; onlardan vazgeçemem sorumluluk hissetmeden ve içim sızlamadan. Bugün çıkarıp attığım sırtımdan, bir giysi değil, kendi ellerimle parçaladığım ten. Ardımda bıraktığım, bir düşünce de değil, açlık ve susuzluğun tatlandırdığı bir yürek.

Ancak daha fazla oyalanamam. Bütün varlıkları kendisine çağıran deniz çağırıyor beni, yola koyulmalıyım. Çünkü kalmak, gecede yanıp tükenirken

saatler, donmak ve billurlaşmak, bir kalıbın içine hapsolmak demek.
Keşke alabilseydim buradaki her şeyi yanıma.

Ama nasıl alayım? Ses onu kanatlandıran dili ve dudakları taşıyamaz. O esire doğru yalnız bulmak zorundadır yolunu.
Yalnız ve yuvasız uçar kartal güneşin önünde.

El Mustafa tepenin eteğine varmıştı artık; bir kez daha dönüp baktı denize ve limana yaklaşan gemisini, pruvasındaki denizcileri, kendi ülkesinin insanlarını gördü.

Sonra ruhu onlara seslendi, dedi ki:
Kadim anamın oğulları, ey gelgitlerin süvarileri,
Düşlerimde ne sık yelken açtınız. Şimdi de ben uyanırken geliyorsunuz, o uyanış ki benim en derin düşümdür.

Hazırım gitmeye, arzum yelkenlerini fora etmiş, rüzgârı beklemekte. Bu durgun havada son bir soluk daha alıp, son bir kez daha bakacağım arkama sevgiyle.
Sonra da aranızda yerimi alıp, gemiciler arasında bir gemici olacağım.

Ve sen, ey engin deniz, uyku bilmez ana,
Irmaklar ve akarsular için sensin yegâne huzur ve özgürlük.
Bu akarsu son bir kez daha kıvrılacak, bu çayırda son bir çağıltı daha.
Derken geleceğim sana, uçsuz bucaksız bir damla katılacak uçsuz bucaksız bir okyanusa.

Yürürken, uzaktan erkeklerin ve kadınların tarlalarını, bağlarını bırakarak, hızla kent kapılarına doğru yöneldiğini gördü. Ve ona adıyla seslenen, tarladan tarlaya bağırarak birbirlerine gemisinin geldiğini haber veren seslerini işitti.

Kendi kendine dedi ki: Ayrılık günü toplanma günü mü olacak? Akşamımın aslında şafağım olduğu mu söylenecek?

Ya sabanını karığın ortasında bırakana ya da üzüm cenderesinin çarkını durdurana vereceğim nedir? Yemişlerini derip onlara verebileceğim yüklü bir ağaç mı olacak yüreğim? Ve arzularım bir pınar olup akacak mı, çanaklarını doldurabileceğim? Bir harp mıyım ben, kadir olanın elini dokundurabileceği; bir

ney miyim yoksa, nefesini üfleyebileceği?

Sessizliklerin peşine düşmüşüm ve sessizliklerde nasıl bir hazine bulmuşum başkalarına güvenle dağıtabileceğim? Bu benim hasat günümse eğer, tohumu hangi anımsanmayan mevsimlerde, hangi tarlalara ekmişim? Fenerimi yukarı kaldırma vaktim geldiyse sahiden, içinde yanan benim alevim olmayacak. Fenerimi boş ve ışıksız kaldıracağım ben.

Gecenin muhafızı da yağ doldurup yakacak onu.

Bunlardı söze döktükleri. Fakat yüreğindekilerin pek çoğu söylenmeden kaldı. Çünkü daha derinlerdeki gizini kendisi dillendiremezdi. Kente girdiğinde bütün insanlar onu karşılamaya gelmişlerdi; sanki tek bir ses olmuş ona sesleniyorlardı.

Derken kentin yaşlıları öne çıkıp dedi ki: Bu kadar tez bırakıp gitme bizi. Alacakaranlığımızda öğle vakti oldun sen, gençliğin bize kurulacak düşler bahşetti. Aramızda ne yabancısın ne de konuk, oğlumuz ve candan sevdiğimizsin. Gözlerimiz yüzüne hasret kalıp da acı çekmesin.

Rahipler ve rahibeler de ona seslendi: Denizin dalgaları bizi şimdi ayırmasın, aramızda geçirdiğin yıllar anıya dönüşmesin. Aramıza bir ruh kattın sen, gölgen yüzlerimize düşen bir ışık oldu.

Ne çok sevdik seni. Ama suskundu sevgimiz ve üstü örtülüydü. Oysa şimdi yüksek sesle ilan ediyor varlığını sana ve açığa çıkmış duruyor önünde. Bu hep böyledir, sevgi kendi derinliğini bilmez ayrılık vakti gelip çatana kadar. Başkaları da gelip ona yalvardı. Fakat o cevap vermedi.

Sadece başını eğdi ve yakınında duranlar göğsüne dökülen gözyaşlarını gördü.

O ve ahali tapınağın önündeki büyük meydana doğru ilerlediler. Mabetten bir kadın çıktı, El Mitra’ydı adı. Biliciydi.

El Mustafa kadına derin bir muhabbetle baktı; çünkü peşine ilk o düşmüş, ilk o inanmıştı kendisine, üzerinden ancak bir gün geçmişken kente gelişinin.

El Mitra da onu şöyle selamladı: Ey Tanrı’nın Peygamberi, ey en uzakta olanın talibi, gözlerin ne zamandır uzakları taramakta gemin için. Artık gemin

geldiğine göre gitmen şart.

Anılarının ülkesine, daha büyük tutkularının meskenine duyduğun özlem derin; ne sevgimiz bağlayabilir seni buraya ne de ihtiyaçlarımız tutabilir.

Fakat bizden ayrılmadan şudur senden dileğimiz: Konuş bizimle ve hakikatinden ver bize. Ver ki biz de onu çocuklarımıza aktaralım, onlar da kendi çocuklarına aktarsın ve yok olmasın, sürüp gitsin bu hakikat.

Yalnızlığın içinde günlerimizi izledin, uyanıklığın içinde uykumuzun ağlayışını ve gülüşünü dinledin.

Onun için artık bizi bize göster ve doğum ile ölüm arasında olana dair ne varsa sana gösterilen, bize anlat.

El Mustafa da şöyle yanıtladı: Orphalese halkı, neden söz edebilirim ki, şu anda bile ruhlarınızda kıpırdanıp duran şeyden başka?

Aşka Dair

Sonra El Mitra, bize Aşktan Söz Et, dedi. El Mustafa da başını kaldırdı, halka baktı ve o anda halkın üzerine bir sükûnet çöktü. El Mustafa gür bir sesle dedi ki: Aşk sizi çağırdığı zaman, onu izleyin…Yolları zorlu ve dik olsa da.

Kanatları sizi sardığı zaman, ona teslim olun. Tüyleri arasına gizlenmiş kılıç sizi yaralayacak olsa da. Hem aşk sizinle konuştuğu zaman, ona inanın. Bahçeyi tarumar eden kuzey rüzgârı gibi darmadağın etse de düşlerinizi sesiyle.

Çünkü aşk taçlandırdığı gibi çarmıha da gerer sizi. Hem besler, büyütür hem de budar sizi.

Yücelerinize tırmanıp, okşar sever güneşte titreyen en körpe dallarınızı. Derken inip köklerinize, sarsar toprağa sıkı sıkıya tutunuşlarını.

Mısır demetleri gibi derer sizi aşk. Harman yerinde dövüp çırılçıplak bırakır. Kabuklarınızı elemek için kalburdan geçirir. Apak edinceye kadar öğütür sizi. Yumuşayana kadar yoğurur; sonra da atar kutsal ateşine, Tanrı'nın kutsal şölenine kutsal ekmek olasınız diye.

Aşk bütün bunları, yüreğinizin sırlarına ermeniz ve bu bilgiyle Hayat'ın yüreğinin bir parçası olabilmeniz için yapacaktır.

Fakat eğer korkularınızda sadece aşkın huzurunu ve hazzını aramaksa muradınız…O zaman çıplaklığınızı örtüp aşkın harman yerinden çıkın daha iyi. Girin güleceğiniz ama doyasıya gülemeyeceğiniz, ağlayacağınız ama bütün gözyaşlarınızı dökemeyeceğiniz o mevsimsiz dünyaya.

Kendinden başka bir şey vermez aşk ve kendinden başkasından almaz. Ne sahip olur aşk ne de sahip olunmak ister. Çünkü aşka aşk yeter.

Sevdiğiniz zaman “Tanrı yüreğimde” değil, “Tanrı’nın yüreğindeyim” deyin. Sanmayın aşkın rotasını çizebileceğinizi, çünkü aşk sizin rotanızı çizer, sizi buna layık bulursa eğer.

Aşkın kendini gerçekleştirmekten başka tutkusu yoktur. Fakat âşıksanız ve arzularınız olacaksa mutlaka, şunlar olsun arzularınız: Erimek ve akan bir dere olmak ezgisini geceye söyleyen.

Tanımak haddinden fazla şefkatin sızısını. Yaralanmak kendi aşk idrakinizle; kan ağlamak isteyerek ve sevinçle.

Şafak vakti kanatlanmış bir yürekle uyanmak ve minnet duymak yine aşkla dolu yeni güne; öğleyin dinlenmek ve aşkın vecdini düşünmek derin derin; akşamleyin eve şükranla dolup taşarak dönmek; sonra da uyumak yüreğinizde sevgiliye bir dua ve dudaklarınızda bir övgü şarkısıyla.

Evliliğe Dair

Derken El Mitra tekrar konuştu ve dedi ki: Ya Evlilik üstadım? El Mustafa da şöyle yanıt verdi: Birlikte doğdunuz ve sonsuza kadar birlikte olacaksınız.

Ölümün ak kanatları ömrünüzü dağıtıp savurduğunda birlikte olacaksınız. Evet, Tanrı'nın sessiz belleğinde bile birlikte olacaksınız.

Fakat bırakın mesafeler olsun birlikteliğinizde. Bırakın dans etsin göklerin rüzgârları aranızda. Birbirinizi sevin ama aşkı pranga eylemeyin: Bırakın ruhlarınızın kıyıları arasında dalgalanan bir deniz olsun aşk.

Birbirinizin tasını doldurun ama aynı tastan içmeyin. Birbirinize ekmeğinizden verin ama aynı somundan yemeyin. Şarkı söyleyip dans edin birlikte, eğlenin, ama yalnız başınıza olun ikiniz de.

Hatta aynı müzikle titreseler de ayrı duran telleri gibi lavtanın. Yüreklerinizi verin, fakat teslim etmeyin birbirinizin eline. Çünkü bir tek Hayat'ın avucuna sığar yürekleriniz.

Birlikte durun ama yapışmayın birbirinize: Çünkü ayrı durur tapınağın sütunları. Hem birbirinin gölgesinde büyümez meşeyle selvi.

Çocuklara Dair

Bebesini göğsüne bastırmış bir kadın dedi ki, bize Çocuklardan Söz Et. O da dedi ki: Çocuklarınız sizin çocuklarınız değil. Onlar Hayat'ın kendine duyduğu hasretin oğulları ve kızları.

Onlar sizin sayenizde gelir ama sizden değildir. Sizinle birlikte olsalar da size ait değildir. Onlara sevginizi verebilirsiniz ama düşüncelerinizi değil…Zira kendi düşünceleri var onların.

Onların bedenlerini barındırabilirsiniz ama ruhlarını değil…Çünkü ruhları geleceğin evinde, sizin düşlerinizde bile ziyaret edemeyeceğiniz o yerde yaşar.

Onlar gibi olmaya çabalayabilirsiniz, ama onları kendinize benzetmeye çalışmayın.

Çünkü ne geri gider yaşam ne de oyalanır dünle. Sizler yaysınız, çocuklarınız da bu yaylardan fırlatılan canlı oklar.

Okçu sonsuza giden yoldaki hedefi görür ve okları tez gitsin, ırak gitsin diye gerer sizi var gücüyle.

Okçunun elinde gerilmek mutluluk versin size; çünkü O sağlam yayı da sever, uçan oku sevdiği kadar.

Vermeye Dair

Sonra zengin bir adam dedi ki, bize Vermekten Söz Et. O da yanıtladı: Malınızdan mülkünüzden verdiğinizde pek fazla bir şey vermiş sayılmazsınız. Gerçekten vermek kendinden vermektir.

Çünkü mal mülk, bir gün gerekeceği endişesiyle alıkoyup sakladığınız şeylerden başka nedir? Yarın, yarın ne getirir, hacıların ardı sıra kutsal kente giderken, iz tutmaz kumlara kemik gömen aşırı tedbirli köpeğe?

Yokluk korkusu yoksunluğun bizzat kendisi değil midir? Kuyunuz suyla doluyken çekilen susuz kalma korkusu değil midir asıl giderilemez susuzluk?

Sahip oldukları çok malın pek azını verenler vardır; bunu nam olsun diye yaparlar ve gizli arzuları hediyelerini yozlaştırır.

Bir de aza sahip olup hepsini verenler vardır. Bunlar yaşama ve yaşamın cömertliğine inananlardır ki sandıkları hiç boş kalmaz.

Sevinçle verenler vardır ve o sevinç onların ödülüdür. Acıyla verenler de vardır ve o acı onları arındırır.

Verenler; verme acısını bilmeden, sevinç aramadan, erdem kaygısına düşmeden verenler vardır bir de; şu vadideki mersin ağacının kokusunu havaya saçması gibi verirler.

Tanrı böylelerinin elleri aracılığıyla konuşur ve gözlerinden gülümser dünyaya.

İstenince vermek iyidir, fakat istenmeden, ihtiyacı anlayıp da vermek daha

iyidir; eli açık olanlar için, alacak olanı aramak vermekten daha büyük bir sevinçtir.

Sanki alıkoyabileceğiniz bir şey mi var? Tüm sahip olduklarınız bir gün verilecek. Öyleyse şimdiden verin de, size ait olsun verme mevsimi, mirasçılarınıza kalmasın.

“Veririm ama sadece hak edenlere” dersiniz sık sık. Ne meyve bahçenizdeki ağaçlar böyle der ne de çayırlarınızdaki sürüler. Onlar yaşayabilmek için verir; çünkü vermekten kaçınmak yok olmaktır.

Günler ve geceler bahşedilmeye değer bulunmuş olan, sizin vereceğiniz başka her şeye de layıktır kuşkusuz.

Hem hayat ummanından içmeyi hak etmiş olan, sizin küçük derenizden tasını doldurmayı da hak eder elbet. Bir şeyleri alma cesaretinde ve güveninde, hatta hayırseverliğinde yatandan daha büyük bir ödül var mıdır?

Hem siz kim oluyorsunuz ki çırılçıplak değerlerini ve utanmasız gururlarını görebilesiniz diye önünüzde göğüslerini bağırlarını yırtıp gururlarını sergilesin insanlar?

Hele bir veren olmaya ve vermenin aracı olmaya layık olun önce. Çünkü aslında hayata bir şeyler vermek hayata mahsustur; kendinizi verici sayan sizler sadece birer tanıksınız.

Siz alanlar -ki hepiniz alıcısınız- minnetin ağırlığını yüklenmeyin, yoksa boyunduruk vurursunuz kendinize ve verene. Onun yerine verenle birlikte yükselin kanatlanırcasına hediyelerinin üzerinde…

Çünkü borcunuzu aşırı önemsemek, anası eli açık toprak ve babası Tanrı olanın cömertliğinden kuşku duymak demektir.

Yemeye ve İçmeye Dair

Sonra yaşlı bir adam, bir hancı, dedi ki: Bize Yemekten ve İçmekten Söz Et. O da dedi ki: Keşke toprağın rayihasıyla yaşayıp, yerin üstündeki bitkiler gibi ışıkla beslenebilseydiniz.

Fakat değil mi ki yemek için öldürmek, susuzluğunuzu gidermek için yeni doğandan ana sütünü çalmak zorundasınız, o halde yiyip içmenizi bir tapınma eylemine çevirin.

Sofranız ormanların ve ovaların saf ve masumlarının, insanda daha saf ve daha da masum olana kurban edildiği bir sunak olsun.

Bir hayvanı öldürdüğünüz zaman gönlünüzde ona deyin ki: “Seni öldüren o güç beni de öldürendir ve ben de tükenip gideceğim.

Çünkü seni benim elime teslim eden yasa, beni de daha güçlü bir ele teslim edecek. Senin kanın ve benim kanım cennet ağacını besleyen özsudan başka bir şey değildir.”

Dişlerinizle bir elmayı çiğnerken ona gönlünüzde deyin ki: “Tohumların benim bedenimde yaşayacak ve geleceğinin tomurcukları benim yüreğimde çiçek açacak. Rayihan benim nefesim olacak, birlikte sevineceğiz bütün mevsimlerde.”

Sonbaharda bağlarınızı bozup cendere için üzüm toplarken, gönlünüzde deyin ki: “Ben de bir bağım ve benim meyvelerim de cendere için toplanacak ve taze şarap gibi sonsuzluk küplerinde saklanacağım.”

Kışın, şarap alırken, her tas için yüreğinizden bir şarkı geçsin.

Ve o şarkıda hazan günlerinin, bağın ve üzüm cenderesinin bir anısı olsun.

Çalışmaya Dair

Derken bir çiftçi dedi ki, bize Çalışmaktan Söz Et. O da yanıt verdi, dedi ki: Yeryüzüne ve yeryüzünün ruhuna ayak uydurabilmek için çalışırsınız. Çünkü aylaklık, mevsimlere yabancı düşmek, heybetle ve mağrur bir teslimiyetle sonsuza yürüyen yaşam kafilesinin dışında kalmaktır.

Çalışırken ney olursunuz, saatlerin fısıltısı müziğe dönüşür neyin yüreğinde. Tüm varlıklar uyum içinde bir ağızdan şarkı söylerken, dilsiz ve sessiz bir kamış olmayı isteyen çıkar mı aranızda? Size hep işin bir lanet ve çalışmanın talihsizlik olduğu söylendi.

Fakat ben size diyorum ki, çalışırken yeryüzünün en ırak düşünün; daha o düş doğarken sizin payınıza düşmüş parçasını gerçekleştiriyorsunuz…Ve çalışmayı sürdürmekle, aslında hayatı sevmiş oluyorsunuz…

Hayatı çalışmak yoluyla sevmek hayatın en derin sırrına ermek demektir. Fakat eğer ıstırap çekerken, doğduğunuz güne lanet edip bedeninizin yükünü taşımayı alnınızın kara yazısı sayıyorsanız, o zaman size cevabım şudur: Yazılanı silecek olan sadece alın terinizdir.

Size hayatın karanlık olduğu da söylendi ve siz de bezginlik içinde bezginler tarafından söylenenleri tekrarlıyorsunuz. Ben de diyorum ki bir dürtü olmadıkça hayat karanlıktır gerçekten ve bilgi olmadıkça tüm dürtüler kördür. İş olmadıkça tüm bilgiler boşunadır ve aşk olmadıkça tüm işler boştur…

Aşk ile çalışınca kendinizi nefsinize, birbirinize ve Tanrı’ya bağlarsınız. Peki aşk ile çalışmak nedir?

Giysinin kumaşını yüreğinizden çekilmiş ipliklerle dokumaktır, giysiyi sevgiliniz giyecekmişçesine. Evi muhabbetle inşa etmektir, içinde sevgiliniz oturacakmışçasına.

Tohumları sevecenlikle ekmek ve hasadı sevinçle kaldırmaktır, meyveyi sevgiliniz yiyecekmişçesine. Yaptığınız her şeye kendi ruhunuzdan bir soluk katmak ve bütün kutlu ölülerin çevrenizde durup sizi izlediğini bilmektir.

Uykunuzda konuşur gibi şunları söylediğinizi çokça duydum: “Mermeri işleyen ve taşta kendi ruhunun şeklini yakalayan, toprağı sürenden daha soyludur. Gökkuşağını yakalayıp insanın suretinde kumaşa yerleştiren, ayağımıza giydiğimiz sandaletleri yapandan daha değerlidir.”

Fakat ben, uykuda değil, öğle vaktinin tüm uyanıklığı içinde derim ki: Rüzgâr, dev meşelerle en çelimsiz otlarla konuştuğundan daha tatlı bir dille konuşmaz ve aşkıyla rüzgârın sesini tatlı bir şarkı haline getirenden yücesi yoktur.

İş, görünür kılınmış aşktır. Eğer aşkla çalışamıyor ve çalışırken sadece hoşnutsuzluk duyuyorsanız, işinizi bırakıp tapınak kapısında oturmak ve sevinçle çalışanların sadakalarını almak yeğdir.

Çünkü gönülsüz pişirilen ekmek acı olur ve ancak yarısını giderir insanın açlığının. Eğer üzümleri istemeye istemeye ezerseniz, gönülsüzlüğünüz şaraba zehir katar. Eğer melekler gibi şarkı söyler ama şarkı söylemeyi sevmezseniz, insan kulağını günün ve gecenin seslerine kapatırsınız.

Sevinç ve Kedere Dair

Sonra bir kadın dedi ki, Bize Sevinçten ve Kederden Söz Et. O da yanıtladı: Sevinciniz maskesinden sıyrılmış kederinizdir. Şimdi kahkahalarınızın yükseldiği o kuyu, çokça zaman gözyaşlarınızla dolmuştu.

Başka nasıl olabilir ki? Keder varlığınızda ne kadar derin bir oyuk açarsa, taşıyabileceğiniz sevinç o kadar fazla olur.

Şarabınızı koyduğunuz şu tas, çömlekçinin fırınında pişirilen tasın ta kendisi değil mi? Ruhunuzu yatıştıran şu lavta, bıçaklarla oyulmuş ağacın ta kendisi değil midir?

Sevinçliyken yüreğinizin derinliklerine bakın göreceksiniz; sizi şimdi sevindiren, bir zamanlar üzenden başkası değildir.

Kederli olduğunuz zaman yine yüreğinize bakın göreceksiniz, aslında, bir zamanlar neşe kaynağınız olan için ağlamaktasınız.

Kimileriniz “Sevinç kederden büyüktür” derken, kimileriniz de “Hayır büyük olan kederdir” diyor. Oysa ben size diyorum ki, ikisi birbirinden ayrılmaz.

Sevinç ve keder birlikte gelir; biri sofranızda sizinle otururken, unutmayın, diğeri yatağınızda uyumaktadır.

Gerçekte kederiniz ve sevinciniz arasında askıdasınız terazi gibi.

Ancak kefeler boşken hareketsiz, dengede durursunuz. Hazinedar altınlarını ve gümüşlerini tartmak için kaldırdığında, ya sevinciniz ağır basar ya da kederiniz.

Evlere Dair

Derken bir duvarcı öne çıkıp, bize Evlerden Söz Et, dedi. O da cevap verdi ve dedi ki: Hayalinizde kırlara çardak kurun, kent surları içine bir ev inşa etmeden önce.

Çünkü hayatınızın günbatımında nasıl ilk yuvanıza kavuşmak isterseniz, içinizdeki o iflah olmaz münzevi ve mesafeli seyyah da aynı özlemle yanıp tutuşur.

Eviniz sizi kuşatan daha geniş bir bedendir adeta. Güneşte büyür ve gecenin dinginliğinde uyur; düş görmez de değildir. Eviniz düş görmez mi ve düşünde kenti bırakıp korulara ya da tepelere gitmez mi?

Evlerinizi avucuma toplayıp, tohum eker gibi ormanlara ve çayırlara serpebilmek isterdim. Vadiler caddeleriniz, yeşil patikalar dar sokaklarınız olsun isterdim, birbirinizi bağlar arasında arayıp giysileriniz mis gibi toprak kokarak gelin isterdim.

Ama daha o gün gelmedi.

Atalarınız korkularıyla sizleri fazlaca iç içe sokup bir araya topladılar. Bu korku daha bir süre devam edecek. Daha bir süre kentlerinizin surları, ocaklarınızı tarlalarınızdan ayıracak.

Söyleyin bana Orphalese halkı, bu evlerde neyiniz var? Kilitli kapılarla koruduğunuz nedir? Huzur, gücünüzü ortaya çıkaran o dingin kuvvet var mı bu evlerde? Anılar, zihnin dorukları arasında uzanan o ışıltılı kemerler var mı?

Güzellik var mı, yüreği ağaç ve taştan yaratılmış şeylerden alıp kutsal dağa götüren? Söyleyin bana, evlerinizde bunlar var mı?

Yoksa rahatlık ve rahatlık tutkusu; eve konuk olarak girip, sonra ev sahibi, daha da sonra efendi kesilen o sinsi şey mi var sadece?

Evet, bir kırbaç ve çengelle terbiyeci kesilir başınıza ve asıp daha büyük arzularınızın iplerine kuklaya çevirir sizi.

Elleri ipek gibi yumuşak olsa da, yüreği demirdendir. Sizi ninnileriyle uyutur, başucunuzda dikilip bedeninizin itibarını alaya almak için. Sapasağlam duyularınıza gülüp geçer ve kırılgan çanaklar gibi devedikeni pamukları içine yerleştirir onları.

Gerçekte bedenin rahata düşkünlüğü ruhun tutkusunu öldürür, sonra da onun cenaze alayının ardından sırıtarak yürür.

Fakat siz evrenin çocukları, siz huzur içinde huzursuz olanlar, sizler tuzağa düşmeyecek, ehlileştirilmeyeceksiniz. Evleriniz gemi lengeri değil, yelken direği olacak. Eviniz yarayı örten parlak bir zar değil, gözü koruyan gözkapağı olacak.

Kapılardan geçebilmek için kanatlarınızı kapamayacak, tavana vurmasın diye başınızı eğmeyecek, duvarlar çatlayıp çöker diye nefes almaktan korkmayacaksınız.

Ölülerin diriler için yaptığı mezarlarda yaşamayacaksınız. Gösterişli ve görkemli olsa da, evleriniz gizlerinizin sahibi, özlemlerinizin barınağı olmayacak.

Çünkü sizin içinizde sınırsız olanın meskeni göklerin konağıdır; o konağın kapısı sabah pusu, pencereleri gecenin şarkıları ve sessizlikleridir.

Giysilere Dair

Dokumacı da dedi ki, bize Giysilerden Söz Et. O da yanıtladı: Giysileriniz güzelliğinizin büyük kısmını gizlemekte, ama güzel olmayanı gizlemekte değil. Giysilerde mahremiyetin özgürlüğü olsa da aradığınız, bulacağınız koşum ve zincir olabilir.

Keşke güneşe ve rüzgâra teninizi daha fazla açıp da onları daha az giysiyle kucaklayabilseydiniz. Çünkü hayatın soluğu gün ışığında, eli ise rüzgârdadır.

Bazılarınız der ki: “Sırtımızdaki giysileri dokuyan kuzey rüzgârıdır.” Ben de derim ki, evet, giysilerinizi kuzey rüzgârı dokudu. Ama tezgâhı utanç, ipliği ise güçsüzleşen kaslarıydı.

Ve işi bittiğinde ormanda güldü. Giyimde edep, ahlaksız olanın gözlerinden korunmak için bir kalkandır, unutmayın.

Ahlaksız diye bir şey kalmadığında ise giyimde edep prangadan ve zihin kirliliğinden başka nedir ki? Hem unutmayın, çıplak ayaklarınızı hissetmek haz verir toprağa ve rüzgârlar saçlarınızla oynamak özlemindedir.

Almaya ve Satmaya Dair

Bir tacir, bize Almaktan ve Satmaktan Söz Et, dedi. O da yanıt verdi ve dedi ki: Size meyvelerini vermekte yeryüzü, yokluk çekmemek için avuçlarınızı nasıl dolduracağınızı bilmeniz gerek.

Bolluğu yeryüzünün armağanlarını birbirinize alıp vermekte bulacak, hoşnut olacaksınız. Ancak sevgiyle ve müşfik bir adaletle yapılmazsa bu alışveriş, kimilerini açgözlülüğe sürükler, kimilerini de açlığa.

Siz denizlerin, tarlaların ve bağların emekçileri, dokumacılarla, çömlekçilerle ve baharatçılarla pazaryerinde buluştuğunuz zaman…Çağırın işte o zaman yeryüzünün yüce ruhunu, aranıza katılıp değeri değere vuran terazileri ve hesapları kutsasın.

Elleri üretmekten aciz olanları işlerinize katıp sıkıntı çekmeyin, zira onlar sizin emeğinize karşılık laf satma peşinde olacaktır. Böylelerine şöyle deyin:

“Bizimle tarlaya gel ya da kardeşlerimizle denize gidip ağım at. Çünkü toprak ve deniz bize nasıl gösteriyorsa cömertliğini sana da gösterecektir.”

Şarkıcılar, dansçılar ve neyzenler gelirse pazaryerine, onların armağanlarından da satın alın. Çünkü onlar da meyve ve çam reçinesi toplar, ürünleri düşlerden yapılmış olsa da, ruhlarınızı giydirir ve besler.

Pazar yerinden ayrılmadan bakın etrafınıza, kimse oradan eli boş ayrılıp gitmemiştir yoluna. Çünkü yeryüzünün yüce ruhu huzur içinde uyumayacaktır rüzgârın sırtında, en düşkünlerinizin ihtiyaçları karşılanana kadar.

Suç ve Cezaya Dair

Derken kentin yargıçlarından biri öne çıktı ve bize Suç ve Cezadan Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve dedi ki: Ruhunuz rüzgârın sırtında başıboş dolanmaya çıktığındadır, yalnız ve korumasızken, kusur işlemeniz başkalarına ve dolayısıyla kendinize karşı. İşlediğiniz bu kusur için kutsanmış kişilerin kapısını çalıp, esameniz okunmadan beklemeniz gerekecek bir süre.

Okyanus gibidir tanrı-özünüz; sonsuza kadar kirlenmeden kalır. Hava gibi ancak kanatlı olanları uçurur. Hatta güneş gibidir tanrı-özünüz; köstebeğin yollarını bilmez, yılanın deliklerini de aramaz. Ama tanrı-özünüz tek başına yaşamaz varlığınızdan içre.

İçinizde pek çok şey hâlâ insan ve pek çok şey henüz insan değil. Sadece şekilsiz bir cüce, kendi uyanışını arayarak siste uyurgezer yürüyen…Şimdi de içinizdeki insandan söz etmek istiyorum.

Çünkü odur bilen suçu ve suçun cezasını, yoksa ne tanrı-özünüz ne de sisteki cüce.

Kötülük yapan birinden, sizlerden biri değil de, size yabancı biriymiş, dünyanıza giren davetsiz bir misafirmiş gibi söz ettiğinizi sık sık duydum.

Fakat ben derim ki, evliyalar ve adil kişiler nasıl her birinizin içindeki en yüksekten daha yukarı çıkamazlarsa, kötüler ve zayıflar da, yine sizlerin içindeki o en alçak noktadan daha aşağıya inemezler.

Nasıl tek bir yaprak bile sararmazsa bütün ağacın sessiz bilgisi olmadan, kusur işleyen de hepinizin gizli iradesi dışında kusur işleyemez.

Hep birlikte bir tören alayı gibi yürürsünüz tanrı-özünüze doğru. Yol da sizsiniz yolcu da. Aranızdan biri düştüğünde, arkasındakiler için düşmüştür, taşa takılıp tökezlenmeye karşı bir uyarı…

Evet, hem de önündekiler için düşmüştür, ayaklarına daha tez ve sağlam oldukları halde, ayağa takılacak taşı kaldırmayanlar için.

Bir de, sözlerim ağır bir yük gibi çökse de yüreğinize, şunu söyleyeceğim: Öldürülenin hiç sorumluluğu yok değildir öldürülmesinde, soyulanın hiç suçu yok değildir soyulmasında.

Dürüst ve adil olan azade değildir kötünün ettiklerinden. Pirüpak olana bulaşmamış değildir mücrimin pisliği. Evet, suçlu mağdurun kurbanıdır çoğunlukla.

Daha da büyük bir çoğunlukla, suçtan ve suçlanmadan azade olanların yükünü taşır mahkûmlar. Haklıyı haksızdan ve iyiyi kötüden ayıramazsınız…

Çünkü birlikte dururlar güneşin altında, birlikte dokunan siyah ve beyaz iplikler gibi.

Koptuğunda siyah iplik, dokuyucu tümünü elden geçirir kumaşın ve tezgâhı da gözden geçirir hatta.

Eğer varsa aranızda sadakatsiz kadını yargılayacak olan, kocasının yüreğini de tartsın terazide ve ruhunu ölçülerle vursun ölçüye. İnciteni kınayacak olan varsa, incinenin de ruhuna baksın.

Eğer aranızda doğruluk adına cezalandıracak ve kötü ağaca baltayı vuracak olan varsa, köklerine baksın ağacın. Gerçekte iyi ile kötünün, meyve veren ile vermeyenin köklerini sarmaş dolaş görecektir toprağın sessiz bağrında.

Ve siz adil olmaya özenen yargıçlar. Cismen namuslu ama ruhen hırsız olana ne hüküm verirsiniz? Cismen katleden ama ruhen maktul olana ne ceza kesersiniz?

Eyleyişinde düzenbaz ve zalim olanı nasıl mahkûm edersiniz, aynı zamanda incinmiş ve haksızlığa uğramış ise? Ya pişmanlıkları yaptıkları yanlışları çoktan aşmış olanları nasıl cezalandırırsınız? Pişmanlık değil midir, hizmete heves

ettiğiniz o hukukla sağlanan adalet?

Ama yükleyemezsiniz pişmanlığı masumların yüreğine, suçlularınkinden de kaldıramazsınız. O çağrılmadan çalacaktır kapıları geceleri, insanlar uyanıp kendilerine baksın diye.

Ya siz adaleti kavramak isteyenler, nasıl yapacaksınız bunu tüm fiillere ışığın kusursuz aydınlığında bakmadan?

Ancak o zaman göreceksiniz dimdik ayakta olan ile düşmüşün aslında tek bir insan olduğunu ve durduğunu onun cüce-özünün gecesi ile tanrı-özünün gündüzü arasında, alacakaranlıkta ve tapınağın köşe taşının, temelin en dibindeki taştan daha üstte olmadığını.

Yasalara Dair

Sonra bir hukukçu dedi ki, Fakat ya Yasalarımız, üstat? O da yanıtladı: Yasa koymaktan haz alıyorsunuz. Ama onları çiğnemekten aldığınız haz daha fazla. Okyanus kıyısında oynayan, durmaksızın kumdan kuleler yapıp, sonra da kahkahalar atarak onları yıkan çocuklar gibi.

Fakat sizler kumdan kulelerinizi yaparken okyanus kıyıya daha fazla kum taşıyor ve siz kuleleri yıkarken okyanus da sizlerle birlikte gülüyor. Gerçekten de okyanus hep masumlarla birlikte güler.

Fakat ya hayatı okyanus, insan yapımı yasaları da kumdan kuleler olarak görmeyenler, hayatı bir kaya ve yasayı da kayaya kendi suretlerini yontmak için kullandıkları bir keski olarak görenler? Ya dansçılardan nefret eden kötürüm? Ya ormanın rengeyikleriyle karacalarını doğru yoldan ayrılmış, serseri şeyler sayan, boyunduruğuna âşık öküz?

Ya derisini değiştiremeyip, herkese çıplak ve arlanmaz diyen kocamış yılan? Ya düğün şölenine erken gelen ve tıkabasa doyup yorgun düşünce bütün şölenleri kanunsuz ve şölene katılanları yasa bozucu ilan edip kendi yoluna giden?

Bunlar hakkında ne diyebilirim, onların da gün ışığında durduklarından, ama güneşe sırtlarını çevirdiklerinden başka? Sadece kendi gölgelerini görüyorlar ve gölgeleri de yasaları.

Onlar için güneş gölgeyi yaratandan başka ne ki? Yasaları kabul etmek de, toprağa düşen gölgelerinin izini eğilip çizmekten başka ne ki?

Fakat siz yüzlerini güneşe dönerek yürüyenler, toprağa çizili hangi imge sizi yolunuzdan alıkoyabilir? Siz rüzgârla yolculuk edenler, rotanızı çizebilecek rüzgârgülü var mıdır? Boyunduruğunuzu kırarsanız kimsenin hücresinin kapısına ilişmeden, hangi insan yasası sizi bağlayabilir?

Dans ederseniz kimsenin prangalarına takılmadan, çekinmeniz gereken bir yasa olabilir mi? Giysinizi yırtıp atar ama kimsenin yolu üzerine bırakmazsanız kim yargılayabilir sizi?

Orphalese halkı, davulun sesini boğabilir, lirin tellerini gevşetebilirsiniz ama tarlakuşuna şakımamasını kim buyurabilir?

Özgürlüğe Dair

Bir hatip, bize Özgürlükten Söz Et, dedi. O da yanıtladı: Kent kapısında ve ocağınızın başında, secdeye varıp kendi özgürlüğünüze tapındığınızı gördüm. Tıpkı kendilerini katleden tiranın önünde eğilip, ona övgüler düzen köleler gibi.

Evet, aranızda en özgür olanların tapınağın korusunda ve kalenin gölgesinde özgürlüklerini birer boyunduruk ve kelepçe gibi taşıdığını gördüm. Yüreğim kanadı; çünkü özgürlük peşinde koşma arzusu bile sizin için bir dizgin halini aldığında ve özgürlükten bir amaç, gerçekleşmiş bir şey olarak söz etmeyi bıraktığınızda özgür olabilirsiniz ancak.

Günleriniz dertsiz, geceleriniz eksiksiz ve hüzünsüz olduğu zaman değil. Tam tersine, bütün bunlar yaşamınızı kuşatmışken, çıplak ve tüm bağlardan kurtulmuş olarak hepsinin üzerine yükseldiğiniz zaman özgürsünüz gerçekten.

Günlerinizin ve gecelerinizin üzerine nasıl yükseleceksiniz henüz idrakinizin şafağında öğle saatlerinize vurduğunuz zincirleri kırmazsanız? Aslında özgürlük dediğiniz şey bu zincirlerin en sağlamıdır, halkaları güneşte parıldayıp gözlerinizi kamaştırsa da.

Özgür olabilmek için çıkarıp atacağınız kendi özünüzün parçalarından başka nedir ki? Kaldırmak istediğiniz adaletsiz bir yasaysa, o yasayı kendi alnınıza siz yazdınız kendi ellerinizle. Onu hukuk kitaplarınızı yakarak veya üzerlerine denizleri boca etseniz bile yargıçlarınızın alınlarını yıkayarak silemezsiniz.

Ve tahtından indirmek istediğiniz bir despotsa söz konusu olan, önce onun içinizde kurulu tahtını ortadan kaldırın. Bir zorba özgür ve gururlu olanlara nasıl hükmedebilir, eğer onların kendi özgürlüklerinde bir zorbalık, kendi gururlarında

bir utanç yoksa? Ve üstünüzden atmak istediğiniz bir yükümlülükse söz konusu olan, bu yükümlülük size dayatılmadı, onu siz seçtiniz.

Defetmek istediğiniz bir korkuysa, o korku sizin yüreğinizi mesken tutmuş, korkulanın elini değil. Gerçekte her şey, arzulanan ve korkulan, iğrenç olan ve aziz tutulan, kovalanan ve kaçmak istediğiniz her şey, varlığınız içinde devinmekte, sürekli bir yarı kucaklaşma halinde.

Bunlar içinizde birbirine yapışık ışık ve gölge çiftleri halinde devinir. Gölge solduğu ve yok olduğu zaman, geride kalan ışık bir başka ışığın gölgesi olur. İşte böyle, prangalarından kurtulan özgürlüğünüz, daha büyük bir özgürlüğün prangası olur.

Akıl ve Tutkuya Dair

Sonra rahibe tekrar konuştu ve dedi ki: Bize Akıl ve Tutkudan Söz Et. O da yanıtladı ve dedi ki: Ruhunuz çoğu zaman bir savaş alanıdır, burada aklınız ve yargılama gücünüz, tutkunuz ve iştahınıza karşı savaşır.

Keşke ruhunuza barış getiren ben olabilseydim, elementleriniz arasındaki uyumsuzluk ve rekabeti tekliğe ve ezgiye dönüştürebilseydim. Ama sizler bizzat uzlaştırıcı olmadıkça ve bütün elementlerinizi sevmedikçe ben ne yapabilirim?

Aklınız ve tutkunuz denizlere açılmış ruhunuzun dümeni ve yelkenleridir. Yelkenleriniz ya da dümeniniz parçalanırsa, oraya buraya savrulup sürüklenmekten ya da denizin ortasında hareketsiz kalmaktan başka bir şey gelmez elinizden.

Çünkü tek başına hükmeden akıl, kısıtlayıcı bir güçtür; başıboş bırakılmış tutku ise, kendisini yok edene kadar yanan alevdir.

Onun için, bırakın ruhunuz aklınızı tutkunun doruklarına yüceltsin şarkı söyleyebilmesi için. Bırakın ruhunuz tutkunuzu akılla yönlendirsin, tutkunuzun her gün yeniden dirilip Anka kuşu gibi kendi küllerinden doğabilmesi için.

Yargılama yeteneğinizi ve arzularınızı, evinize gelmiş sevilen iki konuk saymanızı isterim. Bir konuğa diğerinden fazla ihtimam göstermezsiniz kuşkusuz; çünkü birine daha fazla önem veren ikisinin de sevgisini ve güvenini yitirir.

Tepelerin arasında, akçakavakların serin gölgesinde oturur, uzak tarlaların ve çayırların huzur ve dinginliğini paylaşırken, yüreğiniz sessizce “Tanrı’nın yeri

akıldır” desin.

Fırtına geldiğinde ve güçlü rüzgâr ormanı sarsıp, şimşek ve gök gürültüsü gökyüzünün görkemini orta ya koyduğunda, o zaman yüreğiniz huşu içinde “Tanrı tutkuyla devinir” desin.

Tanrı’nın evreninde bir soluk ve Tanrı’nın ormanında bir yaprak olduğunuz için, sizler de aklı mesken tutup, tutkuyla devinmelisiniz.

Acıya Dair

Bir kadın konuşarak, bize Acıdan Söz Et, dedi. O da dedi ki: Acınız idrakinizi saran kabuğun kırılmasıdır.

Nasıl meyvenin çekirdeği kırılmak zorundaysa, canevinin güneşin altında durması için, siz de acıyı tanımak zorundasınız.

Eğer yüreklerinizi yaşamlarınızın gündelik mucizeleri karşısında hayretle dolu tutabilseydiniz, acınız da en az sevinciniz kadar harikulade görünürdü.

Yüreğinizin mevsimlerini kabullenirdiniz, tıpkı tarlalarınızdan geçen mevsimleri her zaman kabullendiğiniz gibi. Ve hüznünüzün kışlarını dinginlikle seyrederdiniz.

Acılarınızın çoğu kendi seçiminizdir. Acı, içinizdeki hekimin hasta nefsinizi sağaltmakta kullandığı acı iksirdir.

Onun için hekime güvenin, ilacını sessizlik ve dinginlikle için: Çünkü eli ağır ve sert olsa da, Görünmeyen'in müşfik eliyle yönlendirilir. Uzattığı çanak dudaklarınızı yaksa da, Çömlekçi'nin Kendi kutsal gözyaşlarıyla ıslattığı kilden yapılmıştır.

Kendini Bilmeye Dair

Derken bir adam, bize Kendini Bilmekten Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve dedi ki: Yürekleriniz sessizce bilir günlerin ve gecelerin gizlerini. Fakat yüreğinizdeki bilginin sesine susamıştır kulaklarınız.

Düşüncenizde hep bilmiş olduğunuz şeyi kelimelerle de bilmek istersiniz. Düşlerinizin çıplak bedenine parmaklarınızla dokunmak istersiniz. Doğrusu da bunu yapmanızdır.

Ruhunuzun saklı pınarı mutlaka yükselip denize koşmak ihtiyacındadır mırıldanarak; sonsuz derinliklerinizin hazinesi gözleriniz önüne serilecektir.

Ama terazilere vurmayın bilinmez hazinenizi; bilginizin derinliklerini sırıkla veya iskandil salvosuyla ölçmeye çalışmayın. Çünkü benlik sınırsız ve ölçüye gelmez bir denizdir.

“Hakikati buldum” değil, “bir hakikat buldum” deyin. “Ruhun yolunu buldum” demeyin. “Kendi yolumda yürürken ruhla karşılaştım” deyin.

Çünkü ruh her yolda yürür. Ruh ne bir hat üzerinde yürür, ne de saz gibi büyür. Ruh sayısız taç yapraklı lotus çiçeği gibi kat kat açılır.

Öğretmeye Dair

Sonra bir öğretmen, bize Öğretmekten Söz Et, dedi. O da dedi ki: Hiç kimse bilginizin şafağında yarı uykuda beklemekte olan dışında bir şey bildiremez size.

Tapınağın gölgesinde, müritleri arasında yürüyen öğretmen, bilgeliğinden değil, inancından ve şefkatinden verir. Gerçekten bilgeyse, sizi kendi bilgelik evine girmeye çağırmaz, kendi aklınızın eşiğine götürür.

Gökbilimci size uzayı nasıl kavradığından söz edebilir, ama kendi kavrayışını size aktaramaz. Müzisyen size bütün uzaydaki ritmin şarkısını söyleyebilir, fakat size ritmi yakalayan kulağı ve yankılayan sesi veremez.

Sayılar biliminde hünerli birisi size ağırlık ve ölçü diyarlarından söz edebilir, fakat sizi oralara götüremez. Çünkü bir insanın bakışı kanatlarını bir diğerine ödünç veremez.

Tanrı katında her biriniz tek tek bilindiğiniz gibi, Tanrı’ya ilişkin bilginizde ve dünyayı kavrayışınızda da her biriniz tek başınıza olmak zorundasınız.

Dostluğa Dair

Bir genç, bize Dostluktan Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve dedi ki: Dostunuz ihtiyaç duyduğunuzda yanınızda olandır.

Sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır. Sizin sofranız, ocağınızın başıdır. Çünkü açken ona gelir, huzur için onu ararsınız.

Dostunuz fikrini söylerken aklınızdan geçen “hayır”dan korkmaz, “evet”i kendinize saklamazsınız. O sustuğu zaman da yüreğiniz onun yüreğini dinlemekten geri durmaz.

Çünkü dostlukta bütün düşünceler, bütün arzular, bütün beklentiler söz söylenmeden ve övgüsüz bir sevinçle doğar ve paylaşılır.

Dostunuzdan ayrıldığınızda üzülmezsiniz. Çünkü onun en sevdiğiniz yanı o yokken iyice belirginlik kazanır, tıpkı dağcıya dağın ovadan daha belirgin görünmesi gibi.

Dostlukta ruhu daha da derinleştirmekten başka bir amaç olmasın. Çünkü kendi sırrına ermekten başka amaç güden sevgi, sevgi değil ileriye atılmış bir ağdır; bu ağa sadece yararsız şeyler takılır.

Siz de en iyi yanlarınızı dostunuza ayırın. Eğer moralinizin bozuk olduğunu bilmesi gerekliyse dostunuzun, bırakın yüksek olduğunu da bilsin. Dostunuz ne içindir ki onu zaman öldürmek için arayasınız? Onu hep yaşanası zamanlarla arayın. Çünkü o sizin ihtiyacınızı karşılamak için vardır, boşluğunuzu doldurmak için değil.

Hoşluğunda dostluğun kahkahalar çınlasın, zevkler paylaşılsın. Çünkü küçük şeylerin şebnemiyle sabahına erip tazelenir yürek.

Konuşmaya Dair

Sonra bir âlim, Konuşmaktan Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve şöyle dedi: Düşüncelerinizle barışık olmadığınız zaman konuşursunuz…

Yüreğinizin yalnızlığında barınamaz olunca da dudaklarınızda yaşarsınız; bir oyalanma ve eğlence olur ses.

Konuştuklarınızın çoğunda, düşünce yarı yarıya katledilir. Çünkü enginlerin kuşudur düşünce, kelimelerin kafesinde kanatlarını açsa da uçamaz.

Aranızda yalnız kalmak korkusuyla konuşkan insanları arayanlar var. Yalnızlığın sessizliği kendi çıplak özlerini gösterir onlara, bundan kaçarlar.

Konuşanlar var, konuşup, bilmeden ve öngörmeden kendilerinin de kavrayamadığı bir hakikati ortaya çıkaranlar.

Bir de hakikati içlerinde taşıyıp da kelimelere dökmeyenler var.

İşte bunların bağrında ritmik bir sessizlik içinde yaşar ruh. Yol kenarında veya pazaryerinde dostunuzla karşılaştığınızda, bırakın içinizdeki ruh kımıldatsın dudaklarınızı, yönetsin dilinizi.

Bırakın sesinizden içre olan ses konuşsun onun kulağından içre olan kulağa. Çünkü yüreğinizin hakikatini saklayacaktır dostunuzun ruhu, hatırlanan tadı gibi şarabın. Rengi unutulup kadeh yok olduktan sonra da.

Zamana Dair

Bir gökbilimci dedi ki, Üstat, ya Zaman? O da yanıtladı: Ölçüsüz ve ölçülemez olan zamanı ölçmek istersiniz. Davranışlarınızı ve hatta ruhunuzun yolunu saatlere ve mevsimlere göre ayarlamak, belirlemek istersiniz.

Zamandan, kıyısında oturup akışını izlediğiniz bir ırmak yaparsınız. Oysa içinizdeki başsız ve sonsuz olan, yaşamın başsız ve sonsuzluğunun ayırdındadır. Bilir ki, dün, bugünün anısından ve yarın, bugünün düşünden başka bir şey değildir.

Bilir ki, içinizdeki şarkı söyleyen ve düşünen, hâlâ yıldızları evrene saçan o ilk anın sınırları içinde yaşamaktadır.

Sevme gücünün sınırsız olduğunu hissetmeyen var mıdır aranızda? Tam da bu aşkı, aşk fikrinden aşk fikrine, bir aşk eyleyişinden başka aşk eyleyişine geçmeyen, sınırsız olsa da, varlığının merkezinde tutuklu bu aşkı hissetmeyen var mıdır aranızda?

Zaman da tıpkı aşk gibi bölünmemiş ve temposuz değil midir?

Fakat eğer düşüncenizde zamanı mevsimlerle ölçmeniz gerekiyorsa, bırakın her mevsim bütün diğer mevsimleri sarsın. Bugün geçmişi anılarla, geleceği ise özlemle kucaklasın.

İyiye ve Kötüye Dair

Kentin yaşlılarından biri, bize İyiden ve Kötüden Söz Et, dedi. O da yanıtladı: İçinizdeki iyiden söz edebilirim, ama kötüden söz edemem.

Çünkü kötü, kendi açlığının ve susuzluğunun ıstırabıyla kıvranan iyiden başka nedir ki? Gerçekte iyi acıktığında en karanlık mağaralarda bile yiyecek arar, susadığında ise bataklıktan bile su içer.

Kendinizle özdeş olduğunuz zaman iyisinizdir. Ama kendinizle özdeş olmadığınız zaman kötüsünüz anlamına gelmez bu. Çünkü bölünmüş bir ev haydut ini değildir, sadece bölünmüş bir evdir. Dümensiz bir gemi tehlikelerle dolu adalar arasında başıboş seyretse de batmayabilir.

Kendinizden vermeye çaba gösterdiğinizde iyisinizdir. Ama kendinize çıkar sağlamaya çalıştığınızda kötü olmazsınız.

Çünkü çıkar sağlamaya çabalarken toprağa yapışıp memesini emen bir kökten başka bir şey değilsiniz. Kuşkusuz meyve köke, “Benim gibi olgun, dolgun ve her daim bereketli ol” diyemez. Çünkü meyve için vermek nasıl ihtiyaçsa, kök için de almak ihtiyaçtır.

Ne dediğinizi bilerek konuştuğunuzda iyisinizdir. Ama uyurken diliniz amaçsızca debelendiğinde de kötü olmazsınız. Kekelemek bile güçlendirebilir zayıf dili.

Amacınıza doğru sağlam ve cesur adımlarla yürürken iyisinizdir. Ama bu yolda topalladınız diye kötü olmazsınız. Topallayanlar bile geriye doğru gitmezler.

Fakat siz güçlü ve tez adımlı olanlar, merhametli olacağız diye topallamayın topalların önünde. Pek çok bakımdan iyisiniz ve iyi olmadığınız zaman kötü değil, sadece aylak ve miskinsinizdir.

Ne yazık ki geyikler öğretemiyor kaplumbağalara tez canlılığı.

Dev özünüze duyduğunuz özlemde yatar iyiliğiniz: Hem hepinizin içindedir bu özlem. Fakat kimilerinizde, yamaçların gizlerini ve ormanın şarkılarını sürükleyerek var gücüyle denize koşan bir seldir.

Diğerlerinizde ise, köşelerde ve dönemeçlerde kendini yitiren ve kıyıya varmakta oyalanan durgun bir akarsu.

Fakat çok özleyen, az özleyene “Neden ağırdan alıyor, duraklıyorsun?” demesin.

Çünkü gerçekten iyi olanlar çıplak olana “Giysin nerede?”, evsiz olana “Evine ne oldu?” diye sormaz.

Duaya Dair

Derken bir rahibe, bize Duadan Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve dedi ki: Sıkıntıya ve dara düşünce dua ediyorsunuz; keşke sevinciniz doruklarda olduğunda ve bolluk günlerinizde de dua etseniz.

Zira dua, benliğinizin berrak ve canlı esîre yayılmasından başka nedir ki?

İçinizin karanlığını evrene dökmek rahatlatıyorsa sizi, yüreğinizde doğan güneşi dökmek de sevindirecektir.

Ruhunuz sizi duaya çağırdığında ağlamaktan başka bir şey gelmiyorsa elinizden, ağlayarak gitseniz de tekrar tekrar teşvik etmelidir, siz gülerek gidinceye dek.

Dua ederken yükselirsiniz, tam o sırada dua eden ve dua dışında hiçbir yerde buluşamayacaklarınızla havada buluşmak üzere.

Onun için o görünmez tapınağı ziyaretiniz vecdden ve tatlı bir paylaşımdan başka amaç gütmesin. Çünkü tapınağa sadece istemek için girecek olursanız, hiçbir şey alamazsınız.

Eğer oraya boynunuzu bükmeye girecek olursanız, başınız kalkmaz yerden: Ya da başkalarının iyiliği için yakarmak üzere girecek olursanız, sesinizi duyan olmaz. Tapınağa görünmez olarak girin, yeter.

Size sözcüklerle dua etmeyi öğretemem. Tanrı sözlerinizi dinlemez, O bu sözleri sizin dudaklarınızdan Kendisi söylemiyorsa.

Size denizlerin, ormanların ve dağların duasını öğretemem. Ama siz,

dağlardan, ormanlardan ve denizlerden doğmuş olanlar, onların duasını yüreğinizde bulabilirsiniz.

Gecenin sükûnetinde dinlemeniz yeter duymaya onların suskunlukları içinde söylediklerini: “Ey Tanrımız, bizim kanatlanmış benliğimiz, irademiz içimizdeki iradendir.

Bizde arzulayan içimizdeki arzundur. Sana ait gecelerimizi yine sana ait gündüzlere çeviren, içimizdeki itici gücündür.

Senden bir şey isteyemeyiz, çünkü sen bizim ihtiyaçlarımızı daha içimize doğmadan bilirsin: Bizim ihtiyacımız sensin; bize kendinden daha fazla verirken aslında her şeyi vermiş olursun.”

Hazza Dair

Derken kenti yılda bir kez ziyaret eden bir münzevi çileci öne çıkıp, bize Hazdan Söz Et, dedi. O da yanıtladı ve dedi ki: Haz bir özgürlük şarkısıdır, ama özgürlük değildir.

Arzularınızın çiçeklenişidir, ama meyvesi değildir. Bir doruğa seslenen derinliktir, ama ne derindir ne de yüksek. Kafese kapatılanın kanatlanışıdır, ama kuşatılan uzam değildir. Eh, hakikatin ta kendisi şu ki haz bir özgürlük şarkısıdır.

Bu şarkıyı olgun bir yürekle söylemenizi isterim; ama şarkıyı söylerken yüreklerinizi yitirmenizi değil.

Gençlerinizden bazıları sanki o her şeymiş gibi haz peşinde koşuyor; yargılanıp, azarlanıyorlar. Ben yargılamazdım onları, azarlamazdım da. Arasınlar derdim. Çünkü hazzı bulacaklar; ama bir tek haz olmayacak buldukları.

Yedi kız kardeşi vardır hazzın ve en gösterişsizi bile daha güzeldir ondan. Kök aramak için toprağı kazarken hazine bulan adamı duymadınız mı? Yaşlılarınızdan bazıları hazları pişmanlıkla hatırlamakta, sarhoşlukta işlenmiş kusurlar gibi.

Oysa pişmanlık zihni cezalandırmaz, bulandırır. Hazlarını şükranla anımsamalılar, yaz mevsiminin hasadını anımsar gibi. Ama pişmanlık duymak rahatlatıyorsa onları, o zaman bırakın rahatlasınlar.

Aranızda ne genç olup arayan ne de yaşlı olup anımsayanlar var; aramaktan ve anımsamaktan duydukları korkuyla tüm hazlardan uzak duruyorlar, ola ki ruhu ihmal etmiş, ruha karşı kusur işlemiş sayılırlar diye.

Fakat onların bu vazgeçişlerinde bile haz var. Böylelikle onlar da bir hazine bulur, toprağı titrek elleriyle kök aramak için eşeleseler bile.

Fakat söyleyin bana, ruhu kim gücendirebilir? Bülbül gecenin sükûnetini, ateşböceği yıldızları gücendirir mi? Aleviniz ya da dumanınız yük olur mu rüzgâra?

Ruhun bir asa ile karıştırabileceğiniz durgun bir havuz olduğunu mu sanıyorsunuz? Çoğu kez kendinizi hazdan mahrum etmeniz arzuyu varlığınızın kuytularında biriktirmekten başka bir şeye yaramaz. Bugün ihmal edilmiş gibi görünenin yarını beklemediğini kim bilebilir?

Bedeniniz de bilir devraldığı mirası, meşru ihtiyaçlarını ve kandırılamaz. Bedeniniz ruhunuzun harpıdır. Size kalmış, ondan tatlı bir müzik de üretebilirsiniz, uyumsuz sesler de.

Şimdi gönlünüzden geçirdiğiniz soru şu: “Hazda iyi olanı iyi olmayandan nasıl ayıracağız?”

Gidin tarlalarınıza ve bahçelerinize bakın, arının hazzının çiçekten bal almak olduğunu göreceksiniz; ama çiçeğin de hazzı arıya balını vermektir.

Çünkü arı için çiçek bir yaşam kaynağı, çiçek için de arı bir aşk habercisidir, hem arı hem de çiçek, her ikisi için de hazzın verilişi ve alınışı bir ihtiyaç, bir vecit halidir.

Ey Orphalese halkı, hazlarınızda çiçeklerle arılar gibi olun.

Güzelliğe Dair

Bir şair, bize Güzellikten Söz Et, dedi. O da yanıtladı: Nerede arayıp, nasıl bulacaksınız güzelliği; güzellik bizzat yolunuz ve rehberiniz değilse? Ve güzellikten nasıl söz edeceksiniz, sözlerinizi dokuyan o değilse?

İncinmiş ve mağdur olanlar der ki: “Güzellik şefkatli ve naziktir. Kendi ihtişamından yarı mahcup genç bir anne gibi dolaşır aramızda.”

Tutkulu olanlar der ki: “Hayır, güzellik kudretli ve dehşetli bir şeydir. Fırtına gibi ayağımızın altındaki toprağı ve başımızın üstündeki göğü sarsar.”

Yorgun ve bıkkın olanlar der ki: “Güzellik tatlı fısıltılardan oluşur. Ruhumuzda konuşur. Sesi sessizliklerimize teslim olur, gölge korkusuyla titreyen zayıf bir ışık gibi.”

Ama yerinde duramayanlar der ki: “Dağların arasında bağırdığını duyduk, bağırtılarıyla birlikte nal sesleri, kanat sesleri ve aslanların kükremeleri duyuldu.”

Geceleyin kentin muhafızları der ki: “Güzellik şafakla birlikte yükselecek doğudan.”

Öğle vakti çalışanlar ve yolcular der ki: “Onu günbatımının pencerelerinden dünyaya eğilmiş gördük.” Kış vakti karda mahsur kalanlar der ki: “Baharla birlikte gelecek tepelerden aşarak.”

Yaz sıcağında ekin biçenler der ki: “Onu güz yapraklarıyla dans ederken gördük, saçında da kar birikmişti rüzgârdan.”

Güzelliğe dair bütün bunları söylediniz, ama aslında ondan değil, giderilmemiş ihtiyaçlardan söz etmekteydiniz; hem güzellik bir ihtiyaç değil, coşkunluktur. Ne susamış bir ağızdır ne de uzatılmış boş bir avuç. Tutuşmuş bir yürek, büyülenmiş bir ruhtur.

Ne görmek istediğiniz imgedir ne de duymak istediğiniz şarkı. Gözlerinizi kapatsanız da gördüğünüz imge, kulaklarınızı tıkasanız da duyduğunuz şarkıdır güzellik.

Ne oluklu ağaç kabuğu içindeki özsuyudur ne de bir pençeye takılı kanat. Sonsuza dek çiçek açan bir bahçedir, sonsuza kadar uçuşan melekler topluluğudur.

Ey Orphalese halkı, güzellik hayattır, kutsal yüzündeki peçeyi indirdiğinde hayat. Fakat hayat da sizsiniz, peçe de. Güzellik sonsuzluktur, aynada uzun uzun kendini seyreden. Fakat sonsuzluk da sizsiniz, ayna da.

Dine Dair

Yaşlı bir rahip, bize Dinden Söz Et, dedi. O da dedi ki: Bugün başka bir şeyden söz ettim mi ki? Din bütün edimler ve bütün düşünceler değil midir?

Hem edim ya da düşünce olmayan, ama eller taşı yontarken veya dokuma tezgâhında çalışırken ruhta belirivereen o şaşkınlık ve hayret değil midir?

Kim imanını eylemlerinden, inancını uğraşlarından ayırabilir? Kim saatlerini önüne serip, “Bu Tanrı için, bu kendim için mi; bu ruhum için, bu da bedenim için mi?” diye sorabilir? Bütün saatleriniz evrende benlikten benliğe çırpılan kanatlardır.

Ahlakı sadece en güzel kıyafeti olarak taşıyan, çıplak dolaşsa daha iyidir. Ne rüzgâr ne de güneş delebilir çıplak tenini.

Davranışlarını etik ile tanımlayan kişi, şarkı-kuşunu bir kafese hapsetmiş demektir. Şarkıların en özgürü demirler ve teller arasından gelen değildir.

İbadeti açılacak, ama aynı zamanda da kapatılacak bir pencere olarak gören kişi, pencereleri şafaktan şafağa uzanan ruh evine daha uğramamış demektir. Günlük yaşamınız tapınağınız ve dininizdir. Oraya her girdiğinizde varınızı yoğunuzu alın yanınıza.

Alın sabanı, demir ocağını, tokmağı ve lavtayı. Gerektiği için ve zevk için yaptığınız şeyleri.

Çünkü düşlere dalarak ne başardıklarınızın üstüne çıkabilirsiniz ne de başarısızlıklarınızın altına düşebilirsiniz. Yanınıza bütün insanları alın: Çünkü

tapınmada ne onların umutlarından yücelere uçabilirsiniz ne de onların umutsuzluklarından daha aşağı inebilirsiniz.

Eğer Tanrı'yı bilmek isterseniz, bilmece çözmeye girişmeyin. Onun yerine çevrenize bakın, O'nu çocuklarınızla oynarken göreceksiniz.

Evrenin derinliklerine bakın; O'nun bulutta yürüdüğünü, şimşekte kollarını uzattığını ve yağmurla yeryüzüne indiğini göreceksiniz. O'nun çiçeklerde gülümsediğini, sonra doğrulup ağaçlarda el salladığını göreceksiniz.

Ölüme Dair

Sonra El Mitra konuştu, şimdi de Ölüm'ü sormak isteriz, dedi. O da cevap verdi: Ölümün sırrına ermek istersiniz. Ama bu sırrı hayatın kalbinde aramadıkça nasıl bulursunuz ki?

Geceye dönük gözleri güne kör olan baykuş ışığın esrarını ortaya çıkaramaz.

Gerçekten ölümün ruhunu görmek istiyorsanız, yüreğinizin kapılarını açın hayatın bedenine ardına kadar. Çünkü hayat ve ölüm birdir, tıpkı ırmak ve denizin bir olduğu gibi.

Umutlarınızın ve arzularınızın derinliklerinde yatar hayattan sonrasına dair sessiz bilginiz…

Karın altında düş kuran tohumlar gibi düşler yüreğiniz ilkbaharı. Düşlere güvenin, çünkü onlarda saklıdır ebediyetin kapısı.

Ölüm korkunuz, kendisini onurlandıracak olan kralın huzuruna çıkan çobanın titremesinden başka bir şey değildir.

Çoban titrerken sevinçli değil midir kralın armasını taşıyacağı için? Yine de asıl farkında olduğu titreyişi değil midir?

Çünkü ölmek rüzgârda çıplak durmaktan ve güneşte erimekten başka nedir ki? Soluk almaz olmak, yükselebilmesi, genişleyip engelsiz bir şekilde Tanrı'yı arayabilmesi için, soluğu o bitip tükenmez gelgitlerden kurtarmaktan başka nedir ki? Ancak sessizlik ırmağından içtiğiniz zaman gerçekten şarkı söyleyeceksiniz.

Dağın tepesine ulaştığınız zaman tırmanmaya başlayacaksınız. Toprak kol ve

bacaklarınıza sahip çıktığı zaman gerçekten dans edeceksiniz.

Veda

Derken artık akşam olmuştu. Bilici kadın El Mitra, Tanrı bugünü, bu yeri ve konuşan ruhunu kutsasın, dedi. O da şöyle yanıtladı: Ben miydim konuşan? Ben aynı zamanda dinleyen değil miydim?

Sonra Tapınağın merdivenlerinden indi ve bütün halk onu izledi. Gemisine ulaştı ve güvertede durdu.

Yeniden halka dönerek, sesini yükseltti ve dedi ki: Orphalese halkı, rüzgâr sizden ayrılmamı söylüyor. Rüzgâr kadar aceleci değilim, ama gitmeliyim.

Hep daha ıssız yolu arayan biz gezginler, hiçbir güne bir başka günü bitirdiğimiz yerden başlamayız; hiçbir şafak bizi günbatımının bıraktığı yerde bulmaz. Toprak uyurken bile biz yol alırız.

Bizler o direngen bitkinin tohumlarıyız ve olgunluk çağımızda, yüreklerimiz duyguyla dolup taştığında, rüzgâra verilir ve saçılırız.

Kısaydı aranızdaki günlerim, söylediğim sözler daha da kısaydı. Fakat sesim kulaklarınızda zayıflayacak, sevgim belleğinizde kaybolacak olursa, o zaman geri geleceğim.

Daha zengin bir yürekle ve ruha daha fazla boyun eğen bir ağızla konuşacağım. Evet, gelgitle döneceğim. Ölüm beni gizlese ve daha yüce sessizlik beni sarsa da, yine anlayışınızı arayacağım.

Bu arayışım boşuna olmayacak. Eğer birazcık hakikat payı varsa söylediklerimde, bu hakikat kendisini daha berrak bir sesle ve düşüncelerinize daha yakın sözcüklerle ortaya koyacak.

Rüzgârla gidiyorum Orphalese halkı; ama boşlukta yitmeye değil…Eğer sizin ihtiyaçlarınızın ve benim sevgimin tamamına erdiği bir gün olmadıysa bugün, bir başka güne kadar verilmiş bir söz olsun.

İhtiyaçları değişir insanın, fakat sevgisi ve sevgisinin ihtiyaçlarının karşılandığını görme arzusu değişmez. Öyleyse, bilin ki daha yüce bir sessizlikten döneceğim.

Şafak vakti ardında tarlalardaki çiyden başka bir şey bırakmadan dağılan pus, yükselip bulut olur, yağmur olup yağar sonra. Ben de çok farklı olmadım pustan.

Gecenin sükûnetinde sokaklarınızda dolaştım ve evlerinize girdi ruhum. Hem yürek atışlarınız yüreğimde, soluğunuz yüzümdeydi ve hepinizi tanıdım.

Evet, sevincinizi ve acınızı bildim, uykunuzda düşleriniz benim düşlerimdi. Çoğu zaman dağlar arasında bir göl oldum aranızda.

İçinizdeki dorukları ve yamaçları, hatta gelip geçen yığınla düşünce ve arzunuzu bile yansıttım.

Çocuklarınızın kahkahaları dereler, gençlerinizin özlemleri ırmaklar halinde aktı benim sessizliğime.

Hem benim derinliklerime ulaştıklarında dereler ve ırmaklar şarkı söylemeyi kesmedi. Fakat bana ulaşan, kahkahalardan daha tatlı ve özlemden daha büyük bir şeydi.

İçinizde sonsuz ve sınırsız olandı; sizlerin sadece hücreleri ve kasları olduğunuz engin insandı; ilahisinde tüm şarkılarınızın sadece sessiz bir ritim tutturduğu. Siz o engin insanın içinde enginsiniz ve ben onu görürken gördüm ve sevdim sizleri.

Zira sevgi o engin yerkürede olmayan hangi mesafelere erişebilir? Hangi hayaller, hangi beklentiler ve hangi varsayımlar o uçuştan daha yücesine erişebilir?

Elmalara bürünmüş dev bir meşe gibidir içinizdeki engin insan. Gücü sizi toprağa bağlar, mis kokusu göklere yükseltir ve ölümsüz olursunuz onun

kalıcılığında.

Tıpkı bir zincir gibi en zayıf halkanız kadar zayıf olduğunuz söylendi sizlere. Bu sadece yarı hakikattir.

Sizler aynı zamanda en güçlü halkanız kadar güçlüsünüz. Ölçmek sizi en küçük ediminizle, okyanusun gücünü köpüklerinin zayıflığıyla değerlendirmek demektir.

Sizleri başarısızlıklarınızla yargılamak, değişkenliklerinin suçunu mevsimlere yüklemek demektir. Evet, sizler okyanus gibisiniz, kıyılarınızda denizin yükselmesini beklese de karaya oturmuş gemiler, okyanus gibi siz de gelgitlerinizi hızlandırmazsınız.

Aynı zamanda mevsimler gibisiniz. Kışınızda ilkbaharınızı yadsısanız da, içinizde yatan ilkbahar, gülümser uyku mahmurluğuyla ve alınmaz.

Sanmayın ki, bütün bunları, birbirinize “Bizi çok övdü. İçimizde iyi olandan başka bir şey görmedi” diyebilesiniz diye söylüyorum. Kendi düşüncelerinizde bildikleriniz benim sözcüklerle dile getirdiklerim. Hem bilgi sözcüğü, sözcüklere dökülmemiş bilginin gölgesinden başka ne anlama gelir ki?

Sizin düşünceleriniz ve benim sözlerim, dünlerimizin ve yeryüzünün ne bizi ne kendisini tanıdığı kadim günlerin, yeryüzünün kargaşayla biçimlendiği gecelerin kayıtlarını tutan mühürlenmiş bir bellekten gelen dalgalardır.

Bilgeler size bilgeliklerinden vermeye geldiler. Ben sizin bilgeliğinizden almaya geldim: Bakın bilgelikten de büyük olanı buldum.

O, içinizde hep çoğalan alev alev bir ruh; siz onun yayılmasına aldırış etmeden günlerinizin solup gitmesine hayıflanırken. O, mezardan korkan bedenlerde hayatı arayan hayat. Burada hiç mezar yok.

Bu dağlar ve düzlükler birer beşik ve atlama taşı. Atalarınızı gömdüğünüz tarlanın yanından her geçişinizde iyi bakın, kendinizin ve çocuklarınızın el ele dans ettiğini göreceksiniz.

Aslında çoğu zaman eğlendiğinizin farkına varmadan eğleniyorsunuz.

Size başkaları da geldi, onlara inancınız üzerine verdikleri altın sözler karşılığında servet, güç ve şandan başka bir şey vermediniz. Pek vaatte bulunduğum söylenemese de daha cömert davrandınız bana karşı. Bana hayata karşı duyduğum o derin susamışlığı verdiniz.

İnsan için tüm amaçlarını susuzluktan çatlamış dudaklara ve tüm yaşamı bir çeşmeye dönüştüren bir armağandan daha büyüğü yoktur kuşkusuz. Benim şerefim ve ödülüm işte bu armağanda yatıyor. Ne zaman içmek için çeşmeye gelsem, diri suyun kendisini susamış bulmamda…Ben onu içerken o da beni içer.

Kimileriniz beni armağan almayacak kadar gururlu ve fazlasıyla utangaç buldular Aslında armağan değil de, ücret almayacak kadar gururluyum.

Siz beni sofranızda görmek isterken, tepelerde yaban çilekleri yediysem de, siz beni memnuniyetle barındıracakken tapınağın sütunlu girişinde uyuduysam da, sizin günlerim ve gecelerim konusundaki sevecen duyarlığınız değil miydi yediklerime tat katan ve uykularımı düşlerle süsleyen?

Sizi en çok bunun için kutsuyorum: Çok şey veriyorsunuz ama bir şey verdiğinizin farkında değilsiniz. Gerçekten de aynada kendini seyreden sevecenlik taşa döner ve kendine methiyeler düzen iyi bir edim, felaketlere gebedir.

Kimileriniz bana soğuk ve kendi yalnızlığıyla sarhoş dedi. Dediniz ki: “Ormanın ağaçlarıyla konuşuyor, insanlarla değil. Dağ tepelerinde yalnız oturup kentimize tepeden bakıyor.” Doğrudur dağlara tırmandığım ve ıssız yerlerde dolaştığım.

Bir yüceden veya büyük bir mesafeden bakmadan sizleri nasıl görebilirdim? Kişi uzaklaşmadan nasıl gerçekten yakın olabilir?

Aranızdan başkaları sözlerle olmasa da seslendiler bana ve dediler ki: “Yabancı, yabancı, erişilmez yüksekliklerin tutkunu, niye yaşarsın kartalların yuva yaptığı doruklar arasında?

Niye erişilmezi ararsın? Ağınla hangi fırtınaları yakalayıp engellemek ister, gökte hangi bulutsu kuşları kovalarsın?

Gel bizlerden biri ol. İn aşağı ve açlığını ekmeğimizle yatıştır, susuzluğunu şarabımızla gider.” Ruhlarının yalnızlığında bunları söylediler.

Ama yalnızlıkları daha derin olsa, bilirlerdi, sevincinizin ve acınızın sırrından başka bir şey aramadığımı, sizin göklerde gezinen daha büyük benliğinizden başka bir şeyin peşinde olmadığımı.

Fakat avcı aynı zamanda avdı; çünkü oklarımdan pek çoğu yayımdan sadece kendi bağrıma saplanmak üzere ayrıldı. Uçan aynı zamanda sürünendi. Çünkü kanatlarım açıldığı zaman güneşin altında, yeryüzüne düşen gölge bir kaplumbağaydı.

Hem inanan hem de kuşku duyandım. Çünkü pek çok kez parmağımla kendi yaramı deştim, size daha fazla inanmak ve sizi daha fazla tanımak için.

Şimdi bu inanç ve bilgiyle diyorum ki, sizler ne bedenlerinizde hapissiniz ne de evler ve tarlalarla sınırlısınız. Siz ki dağın yukarısında yaşar ve rüzgârla dolaşırsınız.

O ısınmak için sürünerek güneşe çıkan ya da emniyet için karanlığın içinde delikler kazan bir şey değildir; o özgür bir şeydir, dünyayı sarıp sarmalayan ve havada hareket eden bir ruhtur.

Bunlar muğlak sözcüklerse eğer, onları anlaşılır hale getirmeye çalışmayın. Her şeyin başlangıcı muğlak ve bulanıktır, ama sonu öyle değildir. Sizin beni bir başlangıç olarak hatırlamanızı isterim. Hayatın ve bütün canlıların tohumu sisler içinde atılır, billur berraklığında değil.

Hem kim bilir billurun yakında sona erecek bir sis olup olmadığını. Beni hatırlarken şunu hatırlamanızı isterim: İçinizde en zayıf ve şaşkın görünen, en güçlü ve en kararlı olandır.

Soluğunuz değil midir kemiklerinizin yapısını ayağa diken ve sertleştiren? Hiçbirinizin gördüğünü hatırlamadığı bir düş değil midir, kentinizi kuran ve içindeki her şeyi yapan?

O soluğun gelgitlerini bir görebilseydiniz eğer, başka bir şey görmez olurdunuz. O düşün fısıltılarını işitebilseydiniz eğer, başka hiçbir ses duymazdınız. Fakat görmezsiniz, işitmezsiniz de ve her şey yolundadır.

Gözlerinizi bulandıran peçeyi onu dokuyan eller kaldıracak. Kulaklarınızı dolduran kili onu yoğuran parmaklar delecek.

Göreceksiniz, işiteceksiniz. Ama körlüğü tattığınız için üzüntü, sağır olduğunuz için pişmanlık duymayacaksınız.

Çünkü o gün bütün varlıkların saklı amaçlarını bileceksiniz ve karanlığı kutsayacaksınız, ışığı kutsadığınız gibi.

Bunları söyledikten sonra çevresine baktı ve gemisinin dümencisinin dümen yekesinin başında durmuş, kâh rüzgârın şişirdiği yelkenlere kâh uzaklara baktığını gördü.

Dedi ki: Gemimin kaptanı sabırlı, aşırı sabırlı. Rüzgâr esmekte ve yerinde duramıyor yelkenler; dümen bile istikamet belli olsun istemekte; yine de kaptanım sessiz sakin, susmamı bekliyor.

Bunlar, açık denizlerin korosunu dinlemiş denizcilerim, onlar da beni sabırla dinlediler. Artık daha fazla beklemeyecekler. Hazırım.

Dere denize ulaştı ve bir kez daha o büyük ana oğlunu bağrına basmakta. Sağlıcakla kalın Orphalese halkı. Bugün sona erdi. Gece yaklaşıyor, kendi yarınına yaklaşan su zambağı gibi.

Bize burada bahşedileni saklayacağız. Eğer yetmezse, o zaman yeniden bir araya gelmeli ve ellerimizi birlikte uzatmalıyız bahşedene. Unutmayın size geri geleceğimi.

Kısa bir süre sonra, hasretim bir başka beden için toz ve köpük toplayacak. Kısa bir süre sonra, rüzgârın üstünde bir anlık dinlenme ve sonra bir başka kadın taşıyacak beni. Sizlere ve sizlerle geçirdiğim gençliğime elveda. Daha dündü, bir düşte buluşmuştuk.

Sizler şarkılar söylediniz bana yalnızlığımda ve ben özlemlerinizden bir kule yaptım gökyüzünde. Ama şimdi uykumuz kaçtı, düşümüz bitti ve artık şafak vakti değil.

Öğle vakti yaklaştı ve mahmurluğumuz kemale ermiş güne döndü; ayrılmak

zorundayız. Eğer belleğin alacakaranlığında bir kez daha buluşacak olursak, yine birlikte konuşacağız ve siz bana daha derin bir şarkı söyleyeceksiniz. Eğer ellerimiz bir başka düşte buluşacak olursa gökyüzünde bir başka kule yapacağız.

Bunları söyleyerek denizcilere işaret verdi ve onlar da hiç duraksamadan demir aldılar, palamarı çözdüler ve hareket ettiler doğuya doğru. Bir çığlık koptu halktan tek bir yürekten gelir gibi, alacakaranlığa yükseldi çığlık ve muazzam bir boru sesi gibi uzaklara taşındı denizin üstünden.

Bir tek El Mitra sessiz kaldı, pusun içinde gözden kaybolana kadar geminin ardından bakarak.

Herkes dağıldığında, o tek başına hâlâ mendireğin üzerinde duruyordu yolcunun şu sözlerini hatırlayarak: “Kısa bir süre sonra, rüzgârın üstünde bir anlık dinlenme ve sonra bir başka kadın taşıyacak beni.”